

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **S. X. N.**, zastoupené Mgr. Radomírem Bašnářem, advokátem se sídlem Joštova 4, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 7. 2005, č. j. 56 Az 94/2005 - 29,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 7. 2005, č. j. 56 Az 94/2005 - 29, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále označována jako „stěžovatelka“) nadepsaný rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2005, č. j. OAM-177/VL-10-ZA05-2005. Rozhodnutím správního orgánu byla její žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti namítá, že se krajský soud nezabýval tím, zda správní orgán postupoval v řízení v souladu s platnými právními předpisy a vycházel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Stěžovatelka dále namítá, že krajský soud se nezabýval tím a v odůvodnění rozsudku neuvedl, zda v případě aplikace § 14 zákona o azylu správní uvážení žalovaného nepřekročilo meze zákona a jestli toto ustanovení správní

orgán nevyložil příliš úzce. Důvody, pro které by jí měl být udělen humanitární azyl dle tohoto ustanovení, jsou ekonomické problémy (ještě nesplatila dluh, který jí vznikl v souvislosti s její cestou do ČR) a skutečnost, že v ČR otěhotněla a chtěla pro své dítě zajistit kvalitní lékařskou péči. V případě návratu do vlasti se stěžovatelka obává, že nebude moci, v důsledku své finanční tísně, zajistit dítěti zdravotní péči na takové úrovni, jaké by se mu dostalo v České republice. Stěžovatelka dále uvedla, že vzhledem k tomu, že posouzení udělení humanitárního azylu je závislé na uvážení správního orgánu, je nutné soudně přezkoumat meze tohoto uvážení. Dle stěžovatelky krajský soud pouze konstatoval závěry, ke kterým došel žalovaný. Vzhledem k tomuto stěžovatelka namítá nepřezkoumatelnost předmětného rozsudku krajského soudu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Dále nebylo řádně zdůvodněno, proč důvody, které stěžovatelka uvedla ve své žádosti, nejsou důvody zřetele hodné a nemohou být považovány za určující pro udělení humanitárního azylu.

Stěžovatelka dále konstatovala, že důvody, které stěžovatelku vedly k odchodu z vlasti a podání žádosti o azyl v ČR, jsou dostatečné pro udělení azylu z důvodu uvedeného v § 12 a § 14 zákona o azylu.

Řízení před správním orgánem dle stěžovatelky trpí vadami, pro které měl krajský soud napadené správní rozhodnutí zrušit, popř. vyslovit jeho nicotnost. Jedná se o zásadní porušení ust. § 47 odst. 5 správního řádu, kdy stěžovatelce nebyla dána možnost, aby se vyjádřila k podkladům, na základě kterých správní orgán rozhodoval, a dále o porušení ust. § 47 odst. 5 správního řádu, neboť rozhodnutí správního orgánu vykazuje závažné nedostatky způsobující nicotnost tohoto rozhodnutí. V podrobnostech odkázala stěžovatelka na obsah své žaloby. Stěžovatelka dále namítá, že žalovaný měl posoudit, zda na případ stěžovatelky nelze aplikovat § 14 zákona o azylu.

Z těchto důvodů stěžovatelka navrhla napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Současně v rámci kasační stížnosti požádala stěžovatelka o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. K tvrzení stěžovatelky, že správní orgán řádně nezkoumal, zda jsou dány podmínky pro udělení azylu dle § 14 zákona o azylu, žalovaný namítl, že mu taková povinnost nevznikla, jak vysvětlil v závěru odůvodnění svého rozhodnutí. Ani narození dítěte stěžovatelce na území České republiky není důvodem pro udělení azylu. Všechny námitky uplatněné v rámci kasačních důvodů a směřující vůči správnímu rozhodnutí byly podle názoru správního orgánu soudem v předcházejícím řízení náležitě vypořádány. Žalovaný neshledal ani důvody k přiznání odkladného účinku, neboť pobyt stěžovatelky je až do rozhodnutí o kasační stížnosti ochráněn vízem za účelem strpění pobytu. S ohledem na shora uvedené žalovaný navrhl zamítnutí předmětné kasační stížnosti.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil, že žádost o udělení azylu podala stěžovatelka dne 26. 1. 2005 a pohovor k tomuto návrhu s ní byl proveden dne 17. 2. 2005. Stěžovatelka ve své žádosti uvedla, že do ČR přicestovala v únoru 2004, protože zde chtěla pracovat. V Číně měla ekonomické problémy. Přišla zde do jiného stavu

a otec dítěte již není v ČR. Protože nemá žádné finanční prostředky, přišla požádat o azyl. Ve vlastnoručně psaném prohlášení pak doplnila, že doma žila s mladšími sourozenci ve velice těžkých podmínkách a že žádá o azyl proto, že chtěla porodit dítě. Ve výše zmíněném pohovoru pak tyto informace konkretizovala. Uvedla, že svoji tíživou ekonomickou situaci se na základě doporučení své rodiny rozhodla řešit vycestováním do Evropy. Do ČR tedy přicestovala s úmyslem pracovat. Zde otěhotněla, otcem jejího budoucího dítěte je krajan, který je v současné době v Rakousku. Na otázku, proč o azyl nepožádala ihned po příchodu do ČR, odpověděla, že o této možnosti nevěděla a dozvěděla se od ní až od provozovatele restaurace, kde pracovala. Prostředky na cestu ve výši 90 000 RMB si její rodina půjčila od příbuzných, kteří si vzali půjčku od banky, za kterou ručí svým domem. Stěžovatelka dále uvedla, že z domova odešla, aby ekonomicky podpořila svoji rodinu, a o azyl žádá z důvodu legalizace pobytu a poskytnutí bezplatné lékařské péče. Stěžovatelka dále vyjádřila obavu z návratu do země původu, protože by neměla možnost výše zmíněnou půjčku splatit.

Krajský soud ve svém rozsudku uvedl, že přezkoumával napadené rozhodnutí správního orgánu v tom rozsahu a z těch hledisek, které stěžovatelka v žalobě uvedla. Konstatoval, že stěžovatelka jednoznačně vytkla žalovanému, že k zamítnutí její žádosti o udělení azylu došlo v důsledku porušení procesního předpisu. Dále uvedl, že námitka stěžovatelky, že ve správním řízení došlo k porušení ust. § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu, protože nebyl zjištěn přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí a důkazy, které si správní orgán opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné, je důvodná, zvláště když je vznesena v obecné rovině a stěžovatelka nijak nekonkretizovala, jaké další důkazy měly být v řízení provedeny. Soud konstatoval, že neshledal žádné pochybení v postupu správního orgánu, neboť stěžovatelka měla v průběhu správního řízení dostatek možností k tomu, aby uvedla vše, co považuje důležité pro rozhodnutí o důvodech žádosti o udělení azylu, a byla poučena o procesních prostředcích, které jako účastnice správního řízení měla k dispozici. Krajský soud dále uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že motivem žádosti o udělení azylu výše jmenované je snaha o legalizaci pobytu a zajištění lékařské péče. Z vlasti odešla, protože měla ekonomické potíže. Dle názoru krajského soudu pak uvedené pohnutky nelze podřadit zákonným důvodům pro udělení azylu.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., neboť stěžovatelka jednak namítá, že byla v jejím případě nesprávně posouzena aplikace § 12 a § 14 [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], dále namítá, že řízení před správním orgánem trpí vadami, pro které měl krajský soud napadené správní rozhodnutí zrušit, popř. vyslovit jeho nicotnost. [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a namítá, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné vzhledem k nedostatku důvodů rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza,

kteřá je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato je důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou podřaditelnou pod [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Pokud by tato námitka byla důvodná, již tato okolnost samotná by musela vést ke zrušení rozhodnutí krajského soudu.

Nejvyšší správní soud se při hodnocení důvodnosti této stěžovatelčiny námitky zaměřil na otázku, zda je z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatelky a proč její žalobní námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené.

Jak ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, ve své žalobě stěžovatelka namítala, že žalovaný nesprávně posoudil žadatelkou uváděné důvody žádosti o azyl a nedostatečně zdůvodnil svoje rozhodnutí. Stěžovatelka uvedla, že opírá svoji žalobu především o fakt, že žalovaný nezkoumal důvody uvedené v žádosti o azyl v žádných širších souvislostech, zejména pak zvážení její ztížené situace v důsledku těhotenství. V této souvislosti poukázala zejména na čl. 32 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle kterého „ženě v těhotenství je zaručena zvláštní péče, ochrana v pracovních vztazích a odpovídající zdravotní podmínky“, a § 14 zákona o azylu, podle kterého lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Stěžovatelka dále upozornila na Úmluvu o právech dítěte (sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb.). Ve smyslu čl. 3 odst. 1 této Úmluvy „zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoliv činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány“. Vzhledem k tomu, že podle čl. 6 odst. 1 věty druhé Listiny základních práv a svobod je „lidský život hoden ochrany již před narozením“, stěžovatelka ve své žalobě uvedla, že při svém rozhodování by soud měl přihlídnout i k zájmu dosud nenarozeného dítěte. Stěžovatelka ve své žalobě dále uvedla, že je třeba přezkoumat meze správního uvážení ve vztahu k otázce udělení humanitárního azylu, který jí, dle jejího názoru, měl být udělen. Stěžovatelka dále konstatovala, že napadené rozhodnutí trpí formální vadou, neboť mu chybí podpis osoby oprávněné rozhodnout. Na rozhodnutí je pouze uvedeno „za správnost“ a paraфа osoby, jejíž jméno není čitelné.

Krajský soud se ve svém výše popsaném odůvodnění zabýval pouze námitkou stěžovatelky, že k zamítnutí její žádosti o udělení azylu došlo v důsledku porušení procesního předpisu a aplikací § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Je naprosto zřejmé, že krajský soud se nevypořádal s většinou žalobních námitek stěžovatelky. Jak vyplývá z výše popsaného odůvodnění předmětného rozsudku, krajský soud se vůbec nevypořádal s žalobními námitkami stěžovatelky ohledně nesprávné aplikace § 14 zákona o azylu a přezkoumání mezi správního uvážení žalovaného v této otázce. Tyto námitky byly základem žaloby podané

stěžovatelkou. Soud tuto právní argumentaci sice uvádí v rekapitulační části odůvodnění rozsudku, ale již se s ní nijak nevypořádal. Krajský soud se v odůvodnění svého rozhodnutí nezabýval také námitkou stěžovatelky, že rozhodnutí žalovaného trpí formální vadou, neboť není podepsáno osobou oprávněnou rozhodnout. Takovéto odůvodnění rozsudku krajského soudu, v němž absentuje vypořádání se některými žalobními námitkami stěžovatelky, nedává dostatečné záruky, že rozsudek nebyl vydán v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces. Jak již vyslovil Nejvyšší správní soud, není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, zveřejněný pod č. 689/2005 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu; srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52; www.nssoud.cz). Krajský soud se však podstatnou částí argumentace stěžovatelky uvedené v její žalobě vůbec nezabýval, přičemž nelze než konstatovat, že námitky související s těhotenstvím stěžovatelky nutno považovat za námitky z hlediska obsahu její žaloby klíčové (což přirozeně ještě neznamená, že jsou důvodné).

Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbylo než podle § 110 odst. 1 věty první, části věty před středníkem s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, neboť kasační stížnost stěžovatelky byla důvodná.

Samotnou hmotněprávní podstatou věci, tedy ani dalšími námitkami stěžovatelky, opírajícími se o ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., se Nejvyšší správní soud nezabýval a ani zabývat nemohl, neboť k tomu by bylo lze přistoupit teprve poté, co by výsledkem řízení před krajským soudem bylo jeho rozhodnutí přezkoumatelné z hlediska všech mezi účastníky sporných relevantních otázek.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Na krajském soudu tedy nyní bude, aby řádně posoudil skutkovou a právní argumentaci účastníků v těch bodech, v nichž Nejvyšší správní soud shledal odůvodnění jeho rozsudku nepřezkoumatelným, a tuto argumentaci přezkoumatelným způsobem zhodnotil. Bude tedy třeba se vypořádat s argumentací stěžovatelky spočívající v názoru, že vzhledem k jejímu těhotenství je její situace taková, že odůvodňuje poskytnutí humanitárního azylu; v tomto ohledu ovšem bude na krajském soudě, aby nejprve zhodnotil, zda vůbec byl správní orgán povinen se v případě stěžovatelky otázkou důvodů pro poskytnutí humanitárního azylu zabývat. Na krajském soudě rovněž bude, aby se vypořádal s námitkou, že na rozhodnutí žalovaného chybí podpis oprávněné osoby. K posouzení obou okruhů sporných otázek dává konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu k tomu dávat dostatek vodítek.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. ledna 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu